

Lærervejledning

Til det digitale undervisningsmateriale [Erindringer om radikal aktivisme](#).

Du kan finde en indtalt introduktion til hele materialet og lærervejledningen [her](#) (3 minutter).

Det digitale undervisningsmateriale *Erindringer om radikal aktivisme* er oplagt til brug i historieundervisningen og er målrettet elever i udskolingen samt elever på STX og HF. *Erindringer om radikal aktivisme* indeholder en samling af forskellige former for kilder og med materialet, kommer eleverne til at arbejde analytisk og reflektivt med erindringer, pjecer, fotografier med mere. Undervisningsmaterialet tager udgangspunkt i seks forskellige aktivisters erindringer om deres aktivisme på den yderste venstrefløj, og du kan i din undervisning vælge at arbejde med enkelte dele af materialet eller arbejde med materialet i sin helhed. Derfor kan de enkelte afsnit i lærervejledningen også læses uafhængigt af hinanden, præcis som du kan arbejde med de forskellige erindringsmaterialer uafhængigt af hinanden. Du kan finde særskilte korte lærervejledninger til de seks enkelte erindringsmaterialer på side 5.

Lærervejledningen er udarbejdet med det formål at styrke og konsolidere elevernes læring samt til at anskueliggøre elevernes aktiviteter for dig som lærer. Vejledningen indeholder:

- konkrete og omsatte læringsmål (s. 2)
- introduktion til materialet (s. 3), herunder *anvendelse i undervisningen* (s.3), *tid* (s.4) og *differentiering* (s.4)
- introduktion til de enkelte erindringsmaterialer (s. 6)
- spørgsmål til opsamling på læringen (s. 7)

Rigtig god fornøjelse.

Skoletjenesten på Arbejdmuseet.

Læringsmål for *Erindringer om radikal aktivisme*

De omsatte læringsmål for *Erindringer om radikal aktivisme* tager udgangspunkt i Undervisningsministeriets Forenklede Fælles Mål, og de bevæger sig ind i følgende **kompetenceområder** samt de dertilhørende **færdigheds- og vidensområder**:

- **Kildearbejde**
 - Sprog og skriftsprog
 - Kildeanalyse
 - Historiske problemstillinger og løsningsforslag
- **Historiebrug**
 - Historisk bevidsthed
 - Historisk konstruktion
- **Omsatte læringsmål:**
 - Eleverne kan målrettet læse og analysere historiske kilder samt udtale sig nuanceret om historiske problemstillinger.
 - Eleverne kan anvende kildekritiske begreber.
 - Eleverne kan reflektere over og analysere sammenhængen mellem egen og andres fortidsfortolkninger, nutidsforståelser samt fremtidsforventninger.

Introduktion til materialet

Dette afsnit er en overordnet introduktion til det samlede materiale og dermed til materialet i sin helhed. Længere nede finder du links til de seks enkelte erindringsmaterialer samt særskilte introduktioner til *aktivisten*, *begivenhederne*, *pointerne fra elevernes kildearbejde* samt *forbindelser til andre materialer*.

De kilder, som eleverne kommer til at arbejde med i erindringsmaterialet, er alle indsamlet og arkiveret på Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv. Materialet dækker udelukkende et venstrefløjsperspektiv, præcis som aktivisterne har været aktive på den yderste venstrefløj. *Erindringer om radikal aktivisme* kan derfor i sig selv gøres til en genstand for en kildekritisk analyse og diskussion.

Anvendelse i undervisning:

Du kan anvende *Erindringer om radikal aktivisme* på mange forskellige måder i din undervisning, og du kan didaktisere materialet præcis, som det passer dig. Her er nogle bud på, hvordan du kan arbejde med erindringerne:

- De forskellige erindringsmaterialer kan bruges uafhængigt af hinanden, og de kan for eksempel indgå i **et emne- eller temaforløb** om for eksempel (anti)-Apartheid eller Vietnamkrigen.
- Du kan bruge erindringspakkerne til at sætte **fokus på kildekritisk metode** særligt med fokus på erindringer, hvor sagen er mindre betydningsfuld.
- Du kan arbejde med de forskellige erindringspakker i **et samlet forløb**; her kan eleverne for eksempel inddeles i grupper og have hver deres erindringspakke, hvorefter de i nye grupper sættes sammen og præsenterer
 - deres aktivist
 - dennes erindringer
 - dennes aktivistiske grænse
 - dennes kamp.

Flere af kilderne har forbindelser til hinanden, og disse kan med fordel trækkes frem, og "aktivisterne" kan eventuelt mødes ved elevfremlæggelser. Til hver af de enkelte erindringsmaterialer er et punkt, der hedder *forbindelser til de andre materialer*, hvor der er et bud på, hvordan de enkelte materialer hænger sammen.

Opbygning af materiale:

De seks erindringsmaterialer er alle bygget ens op med fire opgaver til hver, og yderligere er der til alle kilder en indtalt kildepræsentation, som eleverne skal lytte til, inden de besvarer spørgsmålene. Kildepræsentationen giver eleverne en kontekst og en ramme, som kan være vigtig for eleverne at være opmærksom på.

Opgave	Fokus
Opgave 1 – Kontekst og baggrund	Opgave 1 har fokus på en præsentation af aktivisten og konteksten. I denne opgave skal eleverne reflektere over, hvordan fortiden og forskellige livsomstændigheder kan have påvirket aktivisten, og det skal ses som et afsæt for at kunne foretage de senere erindringsanalyser.
Opgave 2 + 3 – Ned i kilderne	Opgave 2 og 3 har fokus på de specifikke begivenheder for aktivisternes erindringer og kilder koblet til begivenhederne. I disse opgaver skal eleverne dykke helt ned i kilderne i deres kildekritiske arbejde.
Opgave 4 – Refleksion og diskussion	Opgave 4 har fokus på at konsolidere elevernes analyser og refleksioner fra de foregående opgaver. Her skal eleverne reflektere over og analysere erindringen som kilde <i>til viden</i> samt overveje, hvor grænsen for aktivisme går.

Tid:

Arbejdet med *Erindringer om radikal aktivisme* kan gennemføres på **90 minutter**, hvis erindringerne indgår i et emne- eller temaarbejde, eller hvis fokus udelukkende er **på kildekritisk metode**.

Hvis du vil sætte fokus på aktivisternes interne forbindelser til hinanden eller de forskellige grænser for aktivisme, så anbefales **2 X 90 minutter**.

Differentiering:

Da materialet er bygget op omkring **mundtlige erindringer**, er der ikke meget læsning udover den reelle faglige læsning af korte uddrag fra forskellige skriftlige kilder.

Der er forskellige differentieringsmuligheder med *Erindringer om radikal aktivisme*. Her er tre opmærksomhedspunkter.

- *En skærpet situation* fremstår umiddelbart sværest og mest kompleks og vil i en 7. eller 8. klasse kræve fagligt stærke elever.
- *En kogebog til Sydafrika* er det materiale, hvori der er flest skriftlige kilder. Det anbefales, at du har dette som et opmærksomhedspunkt i eventuelle gruppearbejder.
- *Shell ud af verden* har lidt længere erindringslydklip end de andre erindringspakker, hvorfor der nok skal afsættes lidt mere tid til denne.

Introduktion til de enkelte erindringsmaterialer

Herunder finder du links til de særskilte lærervejledninger til hvert erindringsmateriale samt en kort beskrivelse af de begivenheder, som er centrum for erindringen. Alle erindringer er indsamlet af Jesper Jørgensen, arkivar på Arbejdemuseet, i 2019.

Hvad	Begivenhed
<u>En skærpet situation</u>	<ul style="list-style-type: none">• Aktivisme i foråret 1970 imod USA's indblanding i krigen i Vietnam.
<u>Ned med Verdensbanken!</u>	<ul style="list-style-type: none">• Demonstrationer og aktivisme i forbindelse med Verdensbankens kongres i København d. 20.-25. september 1970.
<u>Shell ud af verden!</u>	<ul style="list-style-type: none">• Aktivisme i midten af 1980'erne imod Apartheid-regimet i Sydafrika.
<u>Boykot Sydafrika!</u>	<ul style="list-style-type: none">• Aktivisme i midten af 1980'erne imod Apartheid-regimet i Sydafrika.
<u>USA ud af Vietnam!</u>	<ul style="list-style-type: none">• Demonstration i 1968 imod krigen i Vietnam samt aktivisme og andre aktiviteter i den forbindelse.
<u>En kogebog til Sydafrika</u>	<ul style="list-style-type: none">• Aktivisme i 1960'erne imod Apartheid-regimet i Sydafrika.

Brug af forbindelser til de andre materialer i undervisningen:

De forskellige erindringer og kilder har interne forbindelser, og du kan med fordel anvende disse i din undervisning. Til hver af de enkelte kildepræsentationer er der et punkt om *forbindelser med de andre materialer*, og disse kan du hive frem, når eleverne skal fremlægge for hinanden for at styrke deres refleksioner og analyser over aktivismens grænser. På den måde får eleverne vendt **pointerne** fra deres arbejde med aktivisterne, samt aktivistens **grænser, udvikling og refleksioner**. Denne parring har til formål:

- at nuancere elevernes forståelse af deres egen aktivist.
- at få dem til at reflektere over, at forholdet til aktivismens grænser er individuelt samt kan ændres.

Spørgsmål til opsamling på læringen

Alle opgaverne med de forskellige aktivister kredser om **grænsespørgsmålet**:

- Hvor går grænsen i forhold til at gribe til modstand, som kan være ulovlig, måske endda voldelig?

Nedenunder er der forslag til, hvilke spørgsmål og perspektiveringer du kan tage op i en plenumopsamling af elevernes arbejde og i din konsolidering af læringen:

- Hvad betyder den demokratiske tilstand i det land, man befinder sig i?
- Kan man gøre brug af ulovlig aktivisme, hvis man har ytrings- og forsamlingsfrihed samt ret til at stifte foreninger?
 - Hvad hvis de ting indskrænkes?
 - Hvad mener aktivisterne?
 - Hvad mener I selv?
- Kan politiske formål retfærdiggøre civile ofre i bestemte situationer, for eksempel i krigstid? Og hvor ville grænsen egentlig gå mellem terrorisme og aktivisme?
- Ingen af aktivisterne i erindringsmaterialet havde principielt noget problem med at bryde loven for deres sag, men de fleste var imod vold – eller i hvert fald aktiv vold, hvorimod de så selvforsvar som noget andet
 - Hvad tænker eleverne om den grænse? Hvad hvis alle gik rundt og brød loven for deres sager?
 - Bed dem eventuelt om at stille sig på begge positioner og argumentere for dem – eller del klassen op: Ja, man må godt bryde loven, nej man må aldrig bryde loven. Hvorfor?
- Er der nogle af de aktivistiske kampe, som eleverne kan afspejle i deres samtid?
 - Tove Jensen fortæller blandt andet om politibrutalitet, måske kender eleverne til tagget: *ACAB: All Cops Are Bastards*.